

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

152. szám.

Pest, september 8. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni csak a kiadónál országuton Kunewalder házában, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Évnyegyedre Budapesten 2 ft. 30 kr. vidékre postán 3 ft. 30 kr..

Egy hónapos elő fizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. peng. p. fizettetik.

Pest September 8.

Mit hoz a következő nap? e kérdés megfejtésén töri fejét mindenki, s a szerint mint temperamentuma s felénksége vagy elbizakodása magával hozza sötét vagy rózsaszinben látja a közel jövőt.

Mi megvalljuk nyíltan és őszintén, hogy felelőről semmi jót se várunk.

Adni fognak szép szót akármennyit, cajolirozni fognak küldötteinknek elől hátul, lesz kegyes mosolygás s leereszkedő kérdezősködések, ígérél és hízkelés egész káddal, s ott fognak állani, hol sept. 3-kán állottunk, boldogok, hogyha még egy pár proclamatiót kapva bennök a horvábánt még egyszer letétetjük, méltóságaitól megfosztatjuk, s tudára adjuk, hogy olajban és zsírban fogjuk kocsonyává főzni — ha megfoghatjuk.

De mi nem akarjuk hinni, hogy a kormány és nemzeti gyűlésünk a csengő szavakat ismét furbare Münze vegye, nem akarunk csak gondolni is azon lehetőségre, hogy a sept. 4-iki állásra akarnának visszatérni, s magukat orruknál fogva hurczolatni, s eddigi nyomorúságos politica netáni tovább folytatása által készítendő nemzeti sirunkhoz.

Ha Ausriának csak egy mákszemnyi józan esze lenne, ha állását csak pillanatra képes lenne a maga világában felfogni, ha a magyar természetet és honunk állását csak bármilyen kevésbé ösmerné is — lehetetlen volna egész erejéből azon nem dolgozni, hogy a császár Pestre jöjjön, mert hiszen csak látni kellene majd azon boldog és teljesen elégedett arcokat, mellyek — a királynak Budára érkezése után — semmi egyéb kívánni valót nem fognak látni, s fennen hirdetenék, hogy immár mentve van a haza.

És mi ezen előrelátható boldogság következtében születendő apathia és semlegességre gondolva — bár szívünkben ohajtjuk is a felségnek közünkbe jövetelét — aggódva tekintünk a leutazást követő napok eseményeire.

De hiszen ez egy olly hypothesis, melly csaknem hihetetlen, mert hiszen a bécsi nép és camarilla a császárt a világért sem bocsátanák ki kezeikből. —

S így feltéve a nagyon hihető esetet, hogy királyunk közünkbe nem jön, feltolja magát a rögtöni kérdés „mit tegyünk?”

Tovább menni az elkezdett uton, rendületlenül haladni az erélyesség sept. 4-iki ösvényén.

Természetes, hogy a nemzeti gyűlés semmi kibúvó ígéretek által magát ujjalag elámitatni ne engedje, s holmi ringy rongy proclamatiókat ad acta tegyen. —

Készítessék meg rögtön a manifestum Európához (reményljük, hogy a szerkezetet-készítő comiténak Kazinczi Gábor nem tagja.)

Készítessék meg hasonlólag a másik manifestum e hon népéhez.

De e manifestumok nyelve legyen egyenes, férfias, hol kell sujtó és tekintet nélkül, holmi diplomaticai étiquette-szabályokra az igazság és szabadság szavaival.

A ki fél a sötétülő láthatár megpillantására — ismerjük — lépjen vissza, mert ki mostani helyét megtartja, s azt később tán egy criticus perczen hagyná el, a nemzet büntetését kikerülni nem fogná. —

És itt nincs tovább szükség magunkat a ministerium lelépésével ijesztgetni, s remegni, hogy mást megerősíteni nem fognak.

Ha a dolgok oda jutnak, hogy manifestumokat kell szétbocsátanunk, ha Ausriának irányunkbani akarattjáról az ultimatumot meghallgatók akkor a mostani ministerium — eo ipso jelen alakjában meg nem maradhat, s az új ministeriumot meg fogja erősíteni azon hatalom, mellyet magának venni fog, azon hatalom, mellyet nékie a hon ad, mellyel a nép képviselői felruhazzák.

Micsoda szentesítés kellene még ide?

És ha kell, tovább fognak menni, és készíteni fognak egy másik manifestumot is, magunkhoz és Európához, melly leendő írva a függetlenség nyelvén, és füleibe fogjuk dörögni a világnak: hogy „Magyarország ezennel megkezdi önálló életét;” és a nemzetek örülni fognak családjukba egy új szabad tagot vehetni be.

És elvérezünk — ha kell — szent ügyünk mellett fele részben, de fajunknak másik fele sirhalmainkon fogja megülni a diadal örömmünepét.

Azért szilárdság és bizalom önmagunkban

mindenesetre, akár jöjjön a király akár nem, s e nemzet élni fog a pokol és Austria minden ármányainak daczára.

Ne tétovázzon a nemzetgyűlés egy pillanatig is a teendők felett; a hazamegmentési eszközök önként ajánlják magokat, csak merni kell azokat megragadni s hozzájuk következetes maradni.

És ne hitessük el magunkkal, hogy olly gyengék vagyunk, e nemzetben annyi még fel nem használt erő van, mennyi tán egy europai népben sincs, csak bánni kell vele tudni.

De főként ne ámitsuk magunkat s ne ámitsuk másokat holmi balitéletek és megrögzött eszmékkel találkozhatás félelme által.

Ha van a népben rögeszme s holmi ferde fogalom, némelly ugynevezett pietisticus emlékekhez csatolva, e rögeszme csak mára szól s holnap már a mozgalom szele által separtetik el, s a ferde fogalom a függetlenségi harc rostáján fog megtisztáztatni.

Előre bátran, mert hajóink hátunk megett el vagnak égetve.

Gsernátoni.

Pest, september 7.

A bécsi atyafiak szörnyű kinban vannak.

Egy rémkép győtri őket szüntelen, s ez: látni Magyarországot teljes függetlenségben, elkülönzött pénz- és hadügy-tárczával, saját vámtörvényekkel, szóval, szabadon eddigi gyarmati állásából kiemelkedve.

Ez azon keserű gondolat, melly mérgezi a jó sógorok epéjét, melly őket nappal és éjjel egyaránt kinozza.

Ez a lidérc, melly eddigi csendes álmaikra vérszopólag nehezkedik, s melly a rendszeresen lenyelt poulardokra bevágni szokott bayrisches izét szenvedhetetlenül megrontja.

Jó barátok! szívünk mélyéből sajnálunk, ha másként nem is, legalább azon édes testvéri viszonynál fogva bizonyosan, mellyel 300 év óta olly lekötözölőleg tiszteltetek meg bennünket.

Hanem most az egyszer, már hiába, csakugyan meg kell engednetek, hogy egy kis computust csináljunk az igazság színe előtt; és ebben mi előre is megmondjuk, igen igen engedékenyek leszünk.

Ezelőtt ti földesurak voltatok, mi jobbágyok; ügyeinket úriszék ítélte el, mellyet ti tractáltak, ugyanazért az igazságot soha sem részünkre mondá ki.

Ugy de az úriszék nálunk is, nálatok is eltöröltetett, és így magatok is átláthatjátok, hogy e bíróság jótékonyágával tovább nem élhetünk, s ennél fogva kénytelenek vagyunk saját költségünkön magunknak bíróságot alkotni — s ezt nevezük mi magyarul független ministeriumnak.

De az úrbéri viszony más tekintetben is fenállt közöttünk. Terményeink első zsengeje eddig mint földesuraké tiétek volt. — Bécs volt az urasági kincstár és pajta, hova beszállítottátok a rajtunk vett dézmát aranyból, ezüst s más érczekből, búza, gabonából, hizlatt marhából, le egészen a tojásból kikelt csirkéig.

Ugyde ezen igazságtalan adót országokban magatok megszüntettétek, hogy kívánátok hát ránk, testvéreitekre nézve, azt még tovább is fen tartani?

Legelőnket is ti használtétek, zsiros hivatalaink paskumára sereggestül hajtátok birkáitokat, az indigenátus tágas kapuján. De ezt uradalmi nyírés székhelyeüi Bécszet tartátok fen, hol kopaszítottátok és fejtétek az itt meghizott magnások s nagy urak erszényeit, mindig lelkiismeretes, jámbor szívetektől kitelhetőképen.

Igy adánk nektek száz évekig lakást és tartást, sőt az összeházasodás költségeit is mi viselők, midőn M. Theresia alatt a pragmatica sanctio házassági kötés megörzésére, seregeinkkel törtük össze a hivatlan nászvendégeket.

Mind ez mai napig így és nem másképp volt, s ha mi arihmetice kívánánk számot vetni veletek, méltán igényelhetnénk, hogy mi lakást tartást adánk nektek századokig — azonkép adjatok most ti nekünk szintannyi ideig, s legyetek most urbésünk.

Ámde mi atyafiságosan kívánunk megválni, semmit titekből nem követelünk, és csupán ezért nem fogadjuk el 200 milliónyi nagylelkű ajánlatokat is, mit kiházasítási ajándokul talán putzra s piperére kívántok kegyesen ránk ruházni.

Megismerjük ugyan, hogy a statusadóságoknak sokféle fontos hasznai lehetnek, miután sokkal okosabbaknak hiszünk mintsem, hogy különben azokat csináltátok volna: azonban a tulajdon szentségét mi mindig tiszteletben kívánjuk tartani. —

És minthogy a szerelmesek is végmegválásukor a billet douxokat ki szokták cserélni mi is hívek az illedelem szabályaihoz régi és új nyomatu bankjegyeiteket lehető pontossággal visszaküldendjük, s annyira gentlemanok leszünk, hogy a válaszul szolgált aranyrudakat is most egyszer birtokosokban hagyjuk.

Ti eddig borsot törtetek orrunk alá ingyen, ezérti elismerésül nekünk sőt kellett törni inyettek alá szinte ingyen. E méltatlan viszony in se et per se mátol fogva megszüntetik.

Ennyi az ingóságokra nézve.

A mi az ingatlanokat illeti bár mint elváltó testvért azok teljes fele része illetve, és így a hivatalos documentumok szerint mintegy tartományhoz volna jussunk, magunknak csak az egyesült magyar s horvát királyságot tartjuk fel ez idő szerint a többiket atyafiságosan nektek hagyjuk. —

A virtualitásokból példátlan önzéstelenséggel mit sem kívánunk, és így Velenczét Lombardiát

sőt Jeruzsalemét is cum appertinentiis kizárólag részetek marad.

Ugy szinte az eddig közös, sőt nagyobb részint tulajdon használatunkban állott birodalmi telepeket Kufsteint, wiener Neustadtot.

Nem különben a volt közös ország emolumentumát, Metternichet mint most már fekvő birtokat illehető minden jussainkat rátok ruházzuk.

Végre nektek hagyjuk a közelebbi háromszázad évkönyveinek titeket illető minden dicsőséget, ide érve nagy Leopold fénykorát, a bécsi congressust, és minden nagy dolgokat miket hőseitek az emberi nem boldogítására elkövettek. Salvo tamen jure alieno, mert a Széchényi apró szenteit Rákóczytól Tökölyig pro propriis laribus tartjuk meg.

A mi még azon malombeli just illeti, mit eddig közösen akép gyakorlottunk, hogy mi mindig csak a garadra öntölünk ti pedig a zsákot tartottátok, erre nézve titeket e fáradságtól is jövőre barátilag megkímélni ohajtunk.

Legvégül a nemzeti becsület temetőjét, mellynek ápolását eddig legszivesebb gondjaitok közé számítottátok, teljes köszönettel a multakra nézve bezáratni kívánjuk, minthogy a föld nálatok, különben is igen drága.

Igy értsétek meg mindezeket schwägerliche Brüder, és mi nem is kétkedünk, hogy ha e mi testvéri s távolból is nem szünő forró szeretetünket, önzéstelen engedékenységünket megértitek — s megtudjátok milly hü rokonokat vesztettetek el bennünk — akkor még pápaszemetek is könnyeket fog hullatni bánat — és hálából egyiránt — mert illy jó szomszédra csak azért tehetni szert, hogy midőn vele élni megszoktatok akkor válják el az töletek — ez a sorsnak keserű csapása. —

Sőt nem állunk jót érte, hogy vén patronusok a gyermekfaló saturnus bele vágja mérgében fogait az időnek nagy hengerébe, s elögrördít egy mostoha fiút, kin majd rajtunk betanult nyírési mesterségteket ex professo gyakorolhatjátok.

Addig pedig kocczintsunk poharat bécsi atyafiak! igyunk bruderschaftot, s legyünk jó békében nem úgy mint eddig, hogy ti nyakunkon állottátok s mi azért voltunk kénytelenek békében lenni; hanem úgy, miként szabad nemzetekhez illik, férfiasan egymás mellett.

Cserző Bencze.

Mákvirágok.

— A király lejövele annyi mint bizonyos! levén, a ministerium — mint állittatik — az elfogadási rendet is kidolgozá.

E szerint a megérkezés utáni napon a képviselők teremében elegyes ülés (gemischte Gesellschaft) fog tartatni, mellyben ő felsége a tarszok durrogásai s az örömittas nép rivalgásai közt megjelen.

Megjelenése előtt az erkélyre több szép nők csempészletnek át a karzat pisszegő zaja közt.

Ő felsége trónra lép s a nemzeti kokárdát ékesített pragmatica sanctiot karjain mutatva „magát vele együtt hü magyarjainak karjainak közé veti!”

Ezen nyilatkozatra a ház roppant éljenzést tör ki, Sennyei Piller, Fábri és Bessenyei pedig mint a trónhoz legközelebb állandó hü magyarok ki fogják tárni karjaikat, hogy a szavát történetesen mindjárt teljesíteni akart felséget belefogadhasssák.

Az éljenzés, melly 35 perczig tartó lesz, lecsendesülvén ő felsége a nagylelkű magyar nemzet hűsége és ragaszkodásának ezen kitörő jeleire 8-advél könyüt hullat s a nemzeti szalagokba polált pragmatica sanctiot kebléhez szoritván beszédét megindult hangon tovább folytatja azonban annyi őszinte ragaszkodás látására elfogódása miatt, a szavakat csak töredezeve fogja kiejteni.

A beszéd alatt Bernát József kék habos zsebkendőjével hatszor törli ki szemét, Klauzál Gábor pityeregni kezd, a jobb oldal német lábra áll, s a karzaton ülő Lukának magyar kokardája schwarzgelb színt vált, Kazinczi pedig veres szemekkel kérdendi Petőfitől „hát még sincs többé szeretett király?”

A beszéd végén ő felsége még egyszer a hü magyarok karjai közé vetvén magát, a ház lelkesedése többé határokat nem fog ösmérni s egy 40 perczig tartó éljendörgés után a képviselők tollat rántva kiáltandják „vitam et sanguinem!”

Melly magasztos jelenet egy általános sirás fog előidézni s egy karzaton ülő herczegnő szeméből két könyforrás fog lecsorogni auf die lieben Ungaren!

Bernát Józsefnek e látmány négy zsebkendő mosatásba kerül.

Helyreállván ismét a csend Tsyki a ház megbízott szónoka következőleg fog szólani:

„Felsőcsászári királyi és apostoli felség, austriai császár magyar és cseh országok királya nagy kegyelmű fejedelem érczherczeg és gróf. határtalan hatalmu ur Jerusalemben, kegyelmes kegyes urunk és királyunk az isten és a pragmatica sanctio kegyelméből.

A dicső magyar nemzetnek három századok vérzivatarain vizáradásain komoly mint rozsaszín vidámságu napjain keresztül, nyolcz százados testének mélyében lakó két kamarás szívéből szakadatlanul s mindig erősbedve jött 80°. Reaumeur buzgoságu s 120 Pfarenheit forroságu ohajtása — elvégre császári királyi és apostoli felséged kegyelmes kegyes és hasonlíthatatlan jósa atyai szívének — eddigelő Metternich közelebről pedig Dobelhof Zimmerherrsege alatt álló — cabinetjéből jött nagykegyelmű elhatározása következtében Pestre, dicső Magyarháznak szívébe történt szerencsés s a mindenható kegyelméből friss egészségben lett megérkezése által — elérve van.

Ezen bevezető periodus után, mellynek egy lélekzetvétellel végig ballgatására két — erkélyen álló — szép nő fog elájulni, ő felsége kegyesen mosolyogni fog, s egy huldvoll pillantást vetend a szónokra, mellyet ez aranybafoglalás végett tüstént egy rézműveshez küld.

A szónoklat egészterjedelmébeni közlésére lapunk köre nagyon szűk levén, többi részéről nem szólva, csak végszavait közöljük, mellyek így következnek:

„Midőn pedig cs. kir. és apost. felségedet s fenséges karjain édesdeden nyugvó kisedét a magyar nemzet mindig hű és ingatlan ragaszkodásáról biztosítani és bizonyossá tenni felhatalmaztatám, magamat cs. kir. és apostoli felséged szentséges kegyelmébe és magas kegyeibe jobbjai alázatossággal ajánlani bátorkodom én

Tsyki Sándor,
tekintetes nemes Heves vármegyének táblabírája, s az egri casino jegyzője, hujus temporis képviselő.

Erre jön egy háromszoros éljenzés, s ő felsége a teremből nagyobb lelkesedés közt eltávozik.

Este a budai várszínházban „Faust, oder eine Raichstag-Sitzung am 9. Aug.“ fog adatni.

Az egészet pedig egy álarcos bál fogja bekezeszteni, az országházban. Az áruhások csak jellemmaszkok lehetnek. Eddigelő következők tudatnak: egy főhercegnő mint Pandora, mint einer weit geöffneten leeren Büchse; egy főherceg mint Le bon mari, kezében a bőség-szarvával; Batthyáni Lajos egy ministerelnöki maszkban jelenend meg. Klauzál, mint mater dolorosa, Szemere mint Pappilon, Eötvös mint Hám János, Kossuth mint Le medicin malgré lui; és Deák, mint egy karcsú szellem. Meg fog még jelenni Kovács Lajos, mint Chiffincs, Kazinczi Gábor, mint doctor Dulcamara, és Bernát József, mint radical.

— Azt mondják, hogy egy nagy austriai ház fizetését megszüntette. Némelyek ebből igen nagy reményt merítnek az illyr lázadás megszűnése iránt.

— Éppen most kapjuk a hirt, hogy az országos küldöttség tegnap délutáni 3 órakor bocsátott a felség eleibe. Magán leveleink szerint az elfogadás teljesen kielégítő volt. Es bleibt beim alten monda a király, s mindenik követ egy egy proclamatiót nyert.

— Olvasóink emlékezni fognak bizonyos Csányi István közvitézre, ki ezredétől megszöke a hadügyministernél, holmi ezred tiszteit illető feladásokat tett. Örömmel tudatjuk ennek folytán olvasóinkkal, hogy Csányi kir. biztos jelentése szerint az érintett szökevény feladása teljesen alaptalan, ő maga pedig olyan legény, ki ezredét valami háromszor hagyta már el.

— A Széchenyi-ligetben még mindig sok ember szokott mulatni, minden feszesség nélkül és vidáman. Tegnapelőtt délután azonban egy dáma jelent meg magasan lépdelve a fasorok közt, s 10 lépésnyire egy cifra livrées legénytől kísérve. A sétányoni közönség — közölte e hon első leányai — mosolygva tekintte ezen Krähwinkliadra, végre egy önkényes megkérdezte a berruhást ki legyen úrnője, s feleletül kapta, hogy die Hofrätin v. S.

— Megértük végre, azon örömet, hogy egy

szép magyar neveket hordós — meg kell vallani — gyönyörű leányokból és nőkből álló bizonyos társaságot magyar nyelven is társalogni hallhatánk. Ha tudnák azon szép kisasszonyok, mennyivel szebbek és édesebbek ajkaik a magyar szók alatt, csupa hiúságból sem fognának ezután németül beszélni.

— Hrabovszki tábornagy tegnapelőtt este Budára megérkezett.

Csernátóni.

Ötödik Cántáta, Bánhidéhoz.

„Egy szóra galambom“

Tán nem titok ön előtt polgár képviselő, miszerint több ízben volt szerencsém megénekelni a' bokros érdemtelenségeitl méltó tárgy val ez annak idejében. Az ön egyénisége, oh ékes férfit, nem az a' mindennapi!

Akkoriban elmondottuk vót, hogy ön; a' ki hajdában tán csak azért ette paradicsommártással a' marhahúst, mert az feketesárga minémiségében az ausztriai színre emlékeztető, miként feküdt vala le márcziusnak az 14-edikének az éjjelén; akként t: i: mint egy incarnatus pesovics imádkozván hogy:

„Uram! nagy czárja a' czárnak, nem azért mondom, de érdemeim, úgy segéljen fényesek: A dohánymonopoliumra szavaztam. A censura törvénybe iktatását indítványoztam, vedd szemügyre hát a te leghitványabb szolgáltnak buzgó törekvéseit, és ha már a kancsuka-becsület-rendről le kell is mondanom, de fordítsd felém kedves Metternikünk pillantásait, lágyítsd meg az ő szívét, hogy hadd küldje el számomra, ha van más, legalább az adminisztrátorrá való kinevezést. Amen.“

És elmondtuk miként ébredt fel marcius 15-dikére. Akként t. i. hogy e szép tavaszi reggelen, egyszerre csak azon vette magát észre, hogy a szabadság és a nép embere. . . Hm!

Szinte megemléstésre méltónak találtuk a módot, mellyben működte, hogy légyen hépviselevő emeltetése. Hm! . .

Ezt mind elmondtuk.

A többek közt azt ígérte nevezetesen a makóiaknak, hogy, jelenleg a püspök birtokában lévő rét és puszták közötti kifolyását kiviszi.

Kiviszi! — szavánál fogom,

Kiviszi! Ez az a' mi iránt pár szóra kérem önt.

Most egy küldöttség van itt Makóról. . . mert notabene a' makói nép hisz az ön ígérének, ezt mutatja azon körülmény, hogy megválasztották. Vannak ugyan sokan, a' kik önmagukat nem ismerik, de vannak ismét sokan, a' kik magukat ismerik, én önt ez utóbbiak közzé sorolom, így legalább nem kell elszámálnom, milly nagy porciója kellett a' hitnek hogy megválasszák — miután tudja. — Most van itt mondom egy küldöttség. Ezek a' becsületes jó emberek, mindazon bizodalom daczára sem hallgatnak.

E pedig csupán onnan ered ez az aggodalom mert ön késik az ige testesítésével!

Az ördögbe hogy is ne aggódnának, mikor övék ugyan az ígérlet, de lássa, a puszták és rét, a még mindig az uraságé?!

Ön azt mondta: „Én adok kendeknek rétet, pusztát!“ A nép azt felelte „az isten is megáldja, mi pediglen adunk kigyelmednek képviselőset.“ Ez a föltétel tehát „sine qua non“ szerepet játszik, e nélkül képmutató lehetett volna, képviselő soha.

Hát mért késik beváltani a' szót? Nagy baj van. Az uraság részbe akarja kiadni a' földet, a' makói nép pedig nem vállalja. Ugy okoskodik, hogy hiszen Bánhidi uram maholnap fölöstja, hát minek elégednénk meg egyrészevel, mikor ugy is csak a' miénk lesz ű — egészen!“ 'S mi ennek a' következménye? semmi más, minthogy a' makói nép takarmány nélkül marad.

Én nem tudom micsoda úton és módokon akarja ön kivinni ezt az ígérletet! Azt se tudom ha val on csakugyan „im Ernst“ gondolja-e ön ezt az ígérletet. . . Csak azt tudom, hogy ha a felosztást nálél előbb nem teljesíti, vagy ezeket a jó embereket meg nem nyugtatja; a makói nép takarmány nélkül marad. . . Annak pedig senki más mint Bánhidi lesz az oka, ön on ékes férfit!

Csak ezt akartam elmondani — lesz gondom rá, hogy tudassam a dolog kimenetelét. Segitse az isten, hogy dicséretet mondjon a Finálé. Páh! kedves aurevoir

asboD.

Pest, september 7.

Midőn e lap 29-dik számát, melly April 18-kán jelent meg elolvastam, veres krétával keresztet huztam rá, és jól eltettem. — A naptárban pedig emlékeztetés végett minden hó 18-dik napját hasonló jeggyel láttam el.

Tettem ezt azért, mert sejtettem; mikép nem sokára bekövetkezik azon időpont, mellyben elő kell venni az említett lapot, hogy ujra elolvassuk azon levelet, melly benne a bécsi kormány hivatalos lapja után közöltetett.

Irta azon levelet a nem constitutionalis austriai császár, az az egyszerűen Ferdinánd; küldötte pedig öcsésének István főhg. kir. helytartónak, ki éppen azon epithetonnal ruháztatik fel benne, mellyel a kedves rebellis irányában él a hű magyarokhoz olly benső bizalommal ragaszkodó dinastia.

Szól ama levél April hetedikétől, és tárgyazza az osztrák státusadósságok egy csekély részének (évenként csak 10 millio pengő) Magyarország által leendő elvállalását.

Felszöllittatik benne a nádor; mikép „adja értésükre Magyarország rendinek, miszerént elkerülhetlen szükség, hogy ök“ már mint a magyarországi rendek „birodalma“ t. i. a császár birodalma „hitelének fentartására nyilvános

dalma védereje szerfelett gyarapodnék, pedig arra most van legnagyobb szüksége" (ezt már elhiszük, csak hogy ma még annál is nagyobb szüksége van) és megszilárdítaná (figyelem) azon ragaszkodó bizodalmat a magyar nemzethez, mely új jelét adja ama dicső (?) (helyesebben ostoba) nagylelkűségnek, melyet irányában még minden nehéz körülmények közt tanusított!

Nem de szép phrasis? hanem évenként 20 millió ezüst pénzben, kivált mikor nincs, mégis sok lenne érte; főképp mikor egy képviselő úrtól szobrot is lehet kapni, nem csak ingyen, hanem tíz pengő forint ráadással (lásd az országos hírvégre levelet.)

De térjünk a dologra. — E levél miután nádorunkhoz azon utasítással küldetett, hogy közöljék az ország rendjeivel, nem lévén többé országos rendek, ad acta tétetett.

A nádor örült, hogy illy kellemetlen és talán meggyőződéssel is ellenkező comissiót lerázhatott nyakáról. — Bécs örült, hogy megpendített azon thema, mely lételét feltételezi; mi pedig, a helyett, hogy ovatosak kezdettünk volna lenni, tovább is azon az ösvényen haladtunk, melynek sikamlósságát némelyek még csak most kezdik észrevenni.

Most már tisztában van a dolog. Minden ember tudja mit hozhatnak a legközelebbi napok.

Austria, falánk Austria, mely nem szűnt meg martius óta lesben állni, rablók és elcsapott tisztviselők segedelmével kiugrik a spanyolfal mellől és elsipítja magát:

La bourse ou la vie!

És erre természetesen, némely nagyhasu táblabíró, fehérebbre sáppad mellényénél, és azt válaszolja: gratia életemnek, itt a pugillaris!

Az már most a kérdés, hányan gondolkodnak így?

Sok van-e még olyan ember, ki késznek nyilatkoznék olly bűnért lakolni, melynek édességeit mások élvezték. — És ezt csupán azért; mert valakinek azt tetszik mondani, hogy ez megszilárdítaná azon ragaszkodó bizodalmat, mely a nagylelkű magyar hív nemzetéhez viseltetik?

Sok van-e még olyan ember, ki nem látja át, hogy mi, kik három század óta annyi jeleit tapasztaltuk már némelyek ragaszkodó bizalmának, most az egyszer már arról nyilatkozhatunk, mihez kötjük mi saját bizalmunkat?

Sok van-e még olyan ember, ki annyira fél egy kéteskimenetelű háborútól, hogy később a vízbe ugrani, vagy — mi ennél is rosabb — koldusbotra jutni, csak hogy azt kikerülje?

Mert ne ámitsuk magunkat. Ha mi osztrák statusadósságot vállalunk, elvesztünk, mert akkor sorsunk, Austria sorsához van kötve örökké, és felbonthatlanul.

Nem kell hinni, hogy kibuvó ajtócskánk lesz. Ne higgyük magunkat okosabbaknak másoknál; eddig legalább nem úgy ismerhetjük magunkat.

Ha pedig sorsunk Austria sorsához van kötve, nincs többé jövőnk, vele együtt fognánk tán még egy Galgenfrist időt élni; de csak hamar elenyészünk az önálló nemzetek sorából. . . .

Azt mondják némelyek, ha felszámítjuk mi be kerül a háboru, és mit veszünk egy birodalmi bukás által, csak nyerünk az alkunál, midőn statusadósságot vállalunk?

Mellőzve azt, hogy a háborura fordítandó pénz, majd mind az országban marad, és dicsőségünket mozdítja elő, míg az ellenkező, gyalázzattal tetéz bennönket, csak kettőt kérdek azon uraktól?

Először: hiszik-e, hogy Austria kikerülheti a bukást, ha bár felvállalunk egy pár száz milliócskát?

Én nem hiszem, és a ki a század mozgalmait mélyebben vizsgálja, az sem hiszi, és velem együtt nem sokára bekövetkezni láthatja azon eseményt, mely ezer családot fog tönkre tenni.

Másodszor: Hiszik-e, hogy Ausztria, a telhetetlen Ausztria nem fog tőlünk egyebet kívánni, ha ezen kívánságát megadjuk neki?

Én ezt sem hiszem, és a ki ismeri Ausztriát, és meggondolja, hogy ha Olaszországot elveszti (mi bizonyosan meg fog történni) akkor egyedül csak úgy tarthatja fel magát, ha Magyarországot ismét föltétlenül bírhatja; a ki meggondolja, hogy akkor egész még hátralevő erejét ellenünk fordíthatja, az nem hiheti, hogy bár milly nagy áldozattal menekülünk tőle.

Mit nyerünk tehát?

Egy kis időt, és ezzel egy kis erőt.

Miután pedig elleneink ezt szinte nyerik, a számadás igen világos, hogy mi veszünk, ők pedig nyernek kétszáz milliót.

Ismétlem a kérdést. Sokan vannak-e még, kik ezt át nem látják.

Nézzük a ministereket.

Akartok-e tisztartói lenni Ausztriának?

Félek a többség a magasban nem lát tisztán. Menjünk a nemzetgyűlésbe.

Akartok-e tributáriusai lenni Ausztriának?

Itt már remények; ha egyebet nem, olly hatalmas kisebbséget, mely többséget szokott csinálni.

Végre appelláljunk a nemzetre magára.

Magyar! Akarod-e kifizetni a lánczot, mely

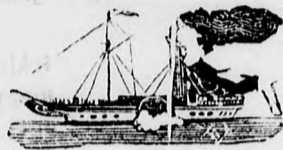
három század óta annyira nehezedett rád, hogy még most is alig birsz mozdulni, mikor már szabad vagy? — Szólj! Akarsz-e elnyomódért adósságot fizetni?

Itt már nem félek a felelettől.

És ezt ne feledjétek!

Nyiri Jósa.

H I R D E T É S E K.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órak.
Eszékre vasárnap, kedd és pénteken reggeli 5 órakor.

A dunagőzhajótársaság főügyvivősege.

Magyar központi vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik szeptember 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 óra 30 percz.

„ „ tehervonat délben 11 órakor személyvonat délut. 1 1/2 óra.

Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 órakor.

„ „ délután 3 óra 30 percz.

Váczról Pest felé reggel 8 óra 30 percz. délután 5 „ 45 „

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.